

ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра менеджменту, маркетингу та підприємництва

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи
Ольга РУЗАКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту
Протокол № «1» від 31.08.2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Банківський менеджмент

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	073 Менеджмент
освітньо-професійна програма	«Менеджмент»
компонент освітньо-професійної програми	вибіркова
мова викладання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Банківський менеджмент**» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 073 Менеджмент.

Розробник:

к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
маркетингу та підприємництва

/посада,науковий ступінь та вчене звання/

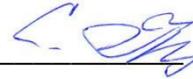
/підпис/

Світлана КОЛОТІЙ

/ім'я та прізвище/

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу та підприємництва
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

В. о. завідувача кафедри менеджменту,
маркетингу та підприємництва

/підпис/

Стелла ПИРІЖОК

/ім'я та прізвище/

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u>	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>073 Менеджмент</u>	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90	Другий (магістерський) рівень	Лекції	
		18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	2 год.
		ПМК	ПМК
		2	2
		Самостійна робота	
58 год.	80 год.		
Вид контролю: залік			

Частка аудиторного навчального часу здобувача освіти у відсотковому вимірі:

- денної форми навчання – 35,6%
- заочної форми навчання – 11,1%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

- формування теоретико-економічного підходу до проблем, завдань і методів банківського менеджменту, а також безпосереднє вивчення конкретних заходів щодо аналізу й управління банківською діяльністю.

2.2. Завданням навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми є:

- визначення сутності та змісту банківського менеджменту;
- опрацювання основних категорій та характеристик банківського менеджменту;
- вивчення функцій банківського менеджменту;
- вивчення організації управління банківською діяльністю
- визначення проблем і перспектив розвитку банківського менеджменту в Україні;

- вивчення методів та способів управління активами та пасивами банку, його ризиками;
- набуття практичних навичок оперативного управління ліквідністю банку.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів освітніх компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.
----	--

Загальні компетентності:

ЗК 01	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 02	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 03	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 07	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності:

СК 01	Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
СК 03	Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.
СК 04	Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.
СК 09	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

2.3. Результати навчання відповідно до освітньої програми та методи їх оцінювання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі програмні **результати навчання**:

	Результат навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання рівня досягнення результатів навчання
ПРН 01	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.	Лекції, практичні заняття – інформаційно-рецептивний метод, репродуктивний метод, евристичний метод, метод проблемного викладу, самостійна робота – репродуктивний метод, дослідницький метод.	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт, усне та фронтальне опитування.

	Результат навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання рівня досягнення результатів навчання
ПРН 02	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.	Лекції, практичні заняття – репродуктивний метод, евристичний метод, метод проблемного викладу, самостійна робота – дослідницький метод.	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт, усне та фронтальне опитування.
ПРН 05	Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.	Практичні заняття – репродуктивний метод, евристичний метод, метод проблемного викладу, самостійна робота – дослідницький метод.	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт, усне та фронтальне опитування
ПРН 07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	Практичні заняття – репродуктивний метод, евристичний метод, метод проблемного викладу, самостійна робота – дослідницький метод.	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт, усне та фронтальне опитування.
ПРН 08	Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.	Лекції, практичні заняття – інформаційно-рецептивний метод, самостійна робота – репродуктивний метод.	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт, усне та фронтальне опитування.
ПРН 09	Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.	Лекції, практичні заняття – інформаційно-рецептивний метод, самостійна робота – репродуктивний метод.	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт, усне та фронтальне опитування.
ПРН 11	Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.	Лекції, практичні заняття – інформаційно-рецептивний метод, самостійна робота – репродуктивний метод.	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт, усне та фронтальне опитування.
ПРН 13	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).	Практичні заняття – репродуктивний метод, евристичний метод, метод проблемного викладу, самостійна робота – дослідницький метод.	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт, усне та фронтальне опитування.

2.4. Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: базові знання з дисциплін: «Фінанси», «Гроші та кредит», «Банківська система», «Банківські операції», щонеобхідні для опанування компетентностями.

Постреквізити: знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни, будуть використовуватись при проходженні переддипломної

практики а також при під час написання магістерської дипломної роботи.

3. Анотація навчальної дисципліни

Освітній компонент «Банківський менеджмент» належить до переліку вибіркових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки магістра за освітньо-професійною програмою та спрямована на набуття знань з поточного та перспективного управління банківською діяльністю. Розробка якісно нових інструментів ефективного менеджменту банку спрямована на пошук, створення і використання можливостей конкурентного середовища для забезпечення функціонування та розвитку банку в умовах інтернаціоналізації банківської конкуренції. З огляду на це, забезпечення стабільності на рівні як банківської системи, так і окремого банку, неможливе без використання сучасних інструментів та технологій банківського менеджменту.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Зміст дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи менеджменту у банку

Банківський менеджмент, елементи банківського менеджменту: суб'єкти, об'єкти і фактори впливу, організаційний менеджмент, фінансовий менеджмент, функції банківського менеджменту, інструментарій банківського менеджменту, методи, принципи, засоби, цілі і завдання банківського менеджменту, «магічний трикутник» цілей банку, правові основи менеджменту у банку, особливості менеджменту банків в умовах сучасної економіки України.

Тема 2. Організація банківської діяльності

Організація банку, організаційні структури, органи управління банку, типи систем управління банком, види організаційних структур банку, профіт-центри, фронт-офіс, бек-офіс, хед-офіс, «гуртовий» банк, «роздрібний» банк, Причини і фактори зміни організаційної структури банків, сучасні тенденції в формуванні організаційних структур банків.

Тема 3. Система планування банківської діяльності

Сутність планування у банку, види планування у банківській установі, стратегічне планування у банку, його етапи, тактичне планування, складання бізнес-плану у банках, фінансове планування і бюджетування.

Тема 4. Управління власним капіталом банку

Суть і призначення власного капіталу банків. Види банківського капіталу, функції та методи оцінювання його вартості, визначення адекватності власних коштів банку: Базельська конвенція та вітчизняна практика, новітні вимоги до визначення адекватності власного капіталу банківських установ, методи управління власним капіталом банку.

Тема 5. Управління пасивами банку

Банківські пасиви, зобов'язання банку, залучені ресурси, запозичені ресурси, політика банку щодо мобілізації пасивів, організація управління

банківськими зобов'язаннями, цінові й нецінові методи управління банківськими пасивами, депозитна політика банку, методи та інструменти управління залученими ресурсами, формування оптимальної структури пасивів банку.

Тема 6. Управління активами та позабалансовою діяльністю банку

Активи, первинні резерви, касові активи, вторинні резерви, дохідні (робочі) активи, капіталізовані активи, інвестиційні активи, високоліквідні, ліквідні і малоліквідні активи, якість активів, показники якості активів, управління кредитним портфелем банку, методи встановлення процентної ставки за кредитом, управління портфелем цінних паперів банку, інвестиційні стратегії в банку, управління позабалансовою діяльністю банку, механізм сек'юритизації.

Тема 7. Управління активами та пасивами банку

Управління активами і пасивами банку, фінансові потоки банку, активи і пасиви, чутливі до змін у процентних ставках, збалансована стратегія управління активами-пасивами, незбалансована стратегія управління активами-пасивами, геп-метод, дисбаланс, дюрація, імунізація, валютний метчинг, казначейство, комітет з управління активами і пасивами банку (ALCO), інтегративні показники управління активами і пасивами, аналітичні показники прибутковості, аналітичні показники ризиковості.

Тема 8. Управління банківськими ризиками

Ризики банку; фінансові ризики; функціональні ризики; ризики неліквідності; ринкові ризики; ризик позиції; процентний ризик; хеджування ризиків; управління банківськими ризиками; планування ризиків; деривативи.

Тема 9. Управління ліквідністю банку

Ліквідність банку; теорії ліквідності; ліквідна позиція банку; розрив ліквідності; стратегії управління ліквідністю; способи оцінювання потреби банку ліквідних коштах; метод джерел і напрямів використання коштів; метод структури коштів; коефіцієнтний метод; управління ліквідністю на макрорівні.

4.2. Лекційні заняття

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Теоретичні основи менеджменту у банку	2	0,5
2	Тема 2. Організація банківської діяльності	2	0,5
3	Тема 3. Система планування банківської діяльності	2	1
4	Тема 4. Управління власним капіталом банку	2	0,5
5	Тема 5. Управління пасивами банку	2	0,5
6	Тема 6. Управління активами та позабалансовою діяльністю банку	2	0,5
7	Тема 7. Управління активами та пасивами банку	2	0,5
8	Тема 8. Управління банківськими ризиками	2	1
9	Тема 9. Управління ліквідністю банку	2	1
	ВСЬОГО	18	6

4.3. Практичні заняття

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Теоретичні основи менеджменту у банку	1	
2	Тема 2. Організація банківської діяльності	1	
3	Тема 3. Система планування банківської діяльності	2	1
4	Тема 4. Управління власним капіталом банку	2	
5	Тема 5. Управління пасивами банку	1	
6	Тема 6. Управління активами та позабалансовою діяльністю банку	1	
7	Тема 7. Управління активами та пасивами банку	1	1
8	Тема 8. Управління банківськими ризиками	1	
9	Тема 9. Управління ліквідністю банку	2	
	ВСЬОГО	12	2

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Теоретичні основи менеджменту у банку	6	8
2	Тема 2. Організація банківської діяльності	6	8
3	Тема 3. Система планування банківської діяльності	6	9
4	Тема 4. Управління власним капіталом банку	6	9
5	Тема 5. Управління пасивами банку	6	9
6	Тема 6. Управління активами та позабалансовою діяльністю банку	6	9
7	Тема 7. Управління активами та пасивами банку	6	9
8	Тема 8. Управління банківськими ризиками	6	9
9	Тема 9. Управління ліквідністю банку	10	10
	ВСЬОГО	58	80

5. Опис методів діагностики знань

З метою перевірки якості знань, умінь та навичок із дисципліни

«Банківський менеджмент» використовуються такі методи поточного контролю:

- опитування на заняттях за тематикою курсу;
- робота з тестами на практичних заняттях;
- виступи з рефератами та доповненнями під час обговорення проблемних питань.

6. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Поточне оцінювання						Залік
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4	ПЗ 5	ПЗ6	
15	15	15	15	20	20	Σ100

ПЗ - практичне заняття

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всівиди навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
A 90-100 балів ВІДМІННО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Вільно викладає зміст питань освітнього компонента, розуміє його значення для професійної підготовки.	ВИСОКИЙ
B 82-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.	ВИСОКИЙ
C 74-81 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.	ДОСТАТНІЙ

D 64-73 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових ситуацій . Однак процес самостійного розв'язування ситуацій потребує опори на зразок.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 60-63 балів ДОСТАТНЬО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних ситуацій. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-59 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів.	НЕЗАДОВІЛЬНО

7. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Курс лекцій.
3. Методичні рекомендації до практичних занять із курсу.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи.
5. Завдання для контрольних (модульних) робіт та питання на залік.

8. Рекомендована література

Базова

1. Аналіз банківської діяльності / уклад. Н.О. Станіславчук. - Умань : Візаві, 2018. - 191 с.
2. Базельський комітет з питань банківського нагляду [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bis.org/publ/bcbs189.htm>
3. Банківський менеджмент: Підручник / За редакцією О.А Кириченка, В.І. Міщенко.- К.:Знання, 2015-831 с. (Вища освіта XXI століття)
4. Гриджук Д. М. Формування банківського кризового менеджменту - основа системи фінансового планування банку [Електронний ресурс] / Д. М. Гриджук // Формування ринкових відносин в Україні. - 2018. - № 2. - С. 12-17. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_2_4
5. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності - Навчальний посібник - К.: Центр учбової літератури -2018 - 485 ст.
6. Матвійчук Н. М. Банківський менеджмент : методичні рекомендації

до самостійної роботи. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. 28 с.

7. Матвійчук Н. М. Банківський менеджмент : методичні рекомендації до практичних занять. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. 30 с.

8. Матвійчук Н. М. Банківський менеджмент : конспект лекцій (електронне видання). Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. 2021. 104 с.

Допоміжна

1. Банківський менеджмент: навчальний посібник / В. В. Зянько, Н. О. Коваль, І. Ю. Єпіфанова. 2-ге вид., доп. Вінниця: ВНТУ, 2018. 126 с.

2. Копилюк О. І. Механізм антикризового управління в банках України : монографія / Копилюк О. І., Буряк П. Ю., Жовтанецька Я. В., Музичка О. М. - Львів : СПОЛОМ, 2018. 267с.

3. Копилюк О. І. Стратегічний підхід до антикризового управління в банках України / О. І. Копилюк, О. М. Музичка, О. І. Лозинська // Бізнес Інформ. - 2019. - №10. - С. 226-232.

Інформаційні джерела

1. Верховна Рада України <http://zakon.rada.gov.ua/>

2. Банківське законодавство та регуляторна діяльність <https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art id=65247&cat id=36580>

3. Міністерство фінансів України <http://www.minfm.gov.ua>

4. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/control/>

5. Газета «Все про бухгалтерський облік» <http://www.vobu.com.ua>

6. Газета «Урядовий кур'єр» <http://www.ukurier.gov.ua/>

7. Журнал «Вісник НБУ» <https://journal.bank.gov.ua/>

8. Міністерство фінансів України <http://www.minfm.gov.ua>

9. Нормативні акти України - законодавство для практиків <http://www.nau.kiev.ua>

10. Офіційний вісник України <http://www.gdo.kiev.ua>

11. Інтернет-ресурс «Все про банки України» www.uabanker.net

12. Інтернет-ресурс позабіржової фондової торгової системи www.pfts.kiev.ua

13. Інтернет-ресурс Асоціації українських банків www.aub.com.ua

14. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art id=36807>

15. Дані фінансової звітності банків України

<http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat id=6407>

16. Статистика <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art id=65162>

9. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки (причини, ініціатори тощо)